

۲۱- از دیدگاه تاریخ ادبیات کدام مورد «کاملاً» درست است؟

- (۱) هنرهایی چون قالی بافی، سفالگری، تذهیب و خوشنویسی در قرن دهم رشد چندانی نیافت. *رشد فراوان یافت*
- (۲) حکومت صفوی مذهب شیعه را ترویج کرد و به شعر ستایشی و درباری و عاشقانه‌های زمینی توجهی خاص کرد. *بی توجه بود*
- (۳) شاهان عثمانی و هندی به مسائل فرهنگی توجه نشان می‌دادند، لذا شاهان صفوی برای رقابت با آنان به زبان فارسی علاقه نشان می‌دادند. *فقط یازدهم ص ۵۹*
- (۴) شاعران در قرن دهم نیازمند پرداختن به مسائل اجتماعی و انتقادهای سیاسی بودند و قالب غزل اجازه جولان بیشتری را در این میدان می‌داد. *قالب غزل اجازه نمی‌داد.*

۲۲- همه عبارت‌ها بیانگر ویژگی ادبیات در قرن هفتم است؛ به جز:

- (۱) قالب مثنوی برای ظهور عاطفه، اخلاق و عرفان میدان فراخی یافت. ✓
 - (۲) نثر این دوره به دو جریان ساده‌نویسی و پیچیده‌نویسی گرایش پیدا کرد. ✓
 - (۳) شعر این عصر نرم و دلنشین و برخوردار از معانی عمیق انسانی و آسمانی است. ✓
 - (۴) گرایش شاهان در جلب عالمان و ادیبان به دربار موجب گسترش زبان و ادبیات در این دوره شد. *شعر این دوره از دربار خارج شد*
- ۲۳- از دیدگاه تاریخ ادبیات توضیح کدام مورد با توجه به متن زیر، نادرست است؟

«ای پای به گل فروشده، ای خسته تیر بلا، همه ما را خوانید؛ گرد در ما گردید.»

- (۱) نثر مذکور متعلق به سده‌های پنجم و ششم است و نویسنده آن ابوالفضل میبدی است. ✓
- (۲) این نثر برگزیده‌ای از «کشف‌الاسرار و عدة‌الابرار» است که نثری موزون و آهنگین است. ✓
- (۳) این شیوه نثر را خواجه عبدالله انصاری به کمال رسانده است و نثر ایشان متأثر از نثر فوق است. *نثر میبدی متأثر از خواجه عبدالله است*
- (۴) نثر بالا یک نمونه تفسیر است و گسترش عرفان و تصوف را که در قرن هفتم به کمال می‌رسد، در آن می‌بینید. ✓

۲۴- با توجه به تاریخ ادبیات کدام موارد درست است؟

- الف: منطقه رواج فارسی دری، نخست در مشرق و شمال شرقی ایران بود. ✓
 - ب: در زمان سامانیان، سیم‌قند عمده‌ترین مرکز فرهنگی به‌شمار می‌آمد. *بخارا*
 - ج: بعضی از امیران سامانی مترجمان را به ترجمه کتاب‌های معتبر به نثر فارسی برمی‌انگیختند. ✓
 - د: در عهد سامانی نثر، ساده و روان و آوردن اصطلاحات علمی و اشعار در آن رایج شده بود. *نشود*
- (۱) «ب» و «د» (۲) «الف» و «ج» (۳) «ب» و «ج» (۴) «الف» و «د»

۲۵- در هر یک از ابیات زیر به ترتیب، «ویژگی فکری، زبانی، ادبی و زبانی» کدام‌یک از سبک‌های ادبی را می‌توان یافت؟

الف: طریق عشق می‌بویی خرد را الوداعی کن	ب: تو از جهلی به ملک اندر چو فرعون	ج: مرا گویند عاقل گرد و ترک عشق کن سلمان	د: کرد پل در رهگذار سیل قالب را تهی
بساط قرب می‌خواهی بلا را مرحبایی زن	من از علمم به سجن اندر چو ذوالنون	من آن کس را که عاشق نیست خود عاقل نمی‌دانم	ما ز مرگ خویش با قَدّ دوتا غافل شدیم

استنباطی

- (۱) عراقی - خراسانی - عراقی - هندی
- (۲) عراقی - هندی - عراقی - خراسانی
- (۳) عراقی - هندی - عراقی - خراسانی
- (۴) هندی - عراقی - عراقی - هندی

۲۶- کدام عبارت درباره «ویژگی‌های فکری» شعر مشروطه یا بیداری درست است؟

- (۱) آزادی در مفهوم دموکراسی غربی آن، بنیادی‌ترین تفکر و خواست مشروطه‌خواهان گردید. ✓
- (۲) نگرش شاعران نسبت به جهان بیرون از کلی‌نگری و ذهنیت‌گرایی به جزئی‌نگری و عینیت‌گرایی تغییر کرد. *ص ۴۴ دوازدهم*
- (۳) همراه با تغییرات زمانه مضامین اخلاقی، عارفانه‌سرای و غزل‌گویی تا حد زیادی در بین شاعران رواج یافت. *کارایی خود را از دست داد*
- (۴) دفاع از کارگران و ضعیفان مورد توجه شاعران و نویسندگان قرار گرفت و به جایگاه اجتماعی زنان توجه چندانی نشد. *مورد توجه قرار گرفت*

۲۷- همه موارد درباره «شعر نو نیمایی» مصداق پیدا می کنند؛ به جز:

- (۱) نیما موجب تحول زبان، تخیل، احساس، معنی، فرم و ساختار شعر فارسی شد. ✓
 (۲) از پیشگامان شعر نو می توان به بانو شمس کسمایی، ابوالقاسم لاهوتی و تقی رفعت اشاره کرد. ✓
 (۳) اولین کنگره نویسندگان و شاعران ایران در تیرماه ۱۳۲۵ بود که نیما «منظومه افسانه» را در آنجا خواند. ✓
 (۴) از مهم ترین ویژگی های شعر نیما، نگرش عاطفی به واقعیات ملموس، سیر آزاد تخیل و نزدیکی به ادبیات نمایشی است.

۲۸- کدام مورد به ترتیب، بیانگر «سطح زبانی، فکری و ادبی» نثر در ادبیات معاصر است؟

- (۱) به هم ریختگی ساختار نحوی جمله ها - تأثیر گذاری رمانتیک در ادبیات داستانی - وجود سبک های متفاوت در داستان نویسی ✓
 (۲) متأثر شدن نثر از محاوره اقشار اجتماعی - توجه نویسندگان به رمان، خاطره، سفرنامه و ... - فراوانی جملات و فعل ها زبانی ✓
 (۳) ورود واژه ها، کنایات و اصطلاحات عامیانه - متأثر شدن نثر از گفتار مردم - حضور آشکار مکتب های فلسفی و ادبی ✓
 (۴) کاسته شدن واژگان عربی - نوشته شدن رمان های تاریخی، سیاسی و ... - پرداختن به موضوعات عشق، انسان و ... در نثر نثری

۲۹- در همه ابیات تشبیه فشرده و گسترده وجود دارد؛ به جز:

- (۱) بار هجران، تن چون پاره کوهی خواهد ✓
 (۲) شبنم و روشنی از چشمه ماهی دارم ✓
 (۳) آفتابی تو و در پای تو ریزم چون صبح ✓
 (۴) چه وصل بود که بگذشت چون شب مستی ✓
 بیت زیر «فاقد» کدام آرایه ادبی است؟
 ۳۰-
 «آبی بر آتش زان پیشتر که ناگه
 استعاره مصرحه - مراعات نظیر
 (۱) جناس - تضاد
 (۲) جناس - تضاد
 (۳) جناس - تضاد
 (۴) جناس - تضاد

۳۱- در مصرع های زیر کدام واژه ها به ترتیب، دارای آرایه «تشبیه، تلمیح و ایهام تناسب» هستند؟

- خاک مرا هوایت باد از میان برآرد
 (۱) اغراق - احسن تعلیل - دیرینه نفی شود ✓
 (۲) اغراق - احسن تعلیل - دیرینه نفی شود ✓
 (۳) اغراق - احسن تعلیل - دیرینه نفی شود ✓
 (۴) اغراق - احسن تعلیل - دیرینه نفی شود ✓

۳۲- خوشا به روی سمن عارضان سیم اندام

۳۳- با شور محبت چه بود شور قیامت

۳۴- زلف لیلی صفت دامن مجنون است

۳۵- پای بنه مسیح و ش بر سر خاک خامشان

(۱) مسیح و ش - لیلی - خالشان

(۲) مسیح و ش - لیلی - خالشان

(۳) سیم اندام - مجنون - قیامت

(۴) سیم اندام - مجنون - قیامت

۳۶- آرایه های کدام بیت با «ای مرغ اگر پری به سر کوی آن صنم / پیغام دوستان برسانی بدان پری» مشترک است؟

۳۷- آشوب در نهاد من ناتوان نهاد

۳۸- چه افسون ها که دیدم از نگاه چشم سحرش

۳۹- خورشید صباحت را طالع ز جبینش بین

۴۰- که مهمان از سر خوان کریمان سیر می آید

آرایه های بیت صورت سوال: ای مرغ: تشخیص / صنم / پری: استعاره از مشوق / پری: پری: بیرونی - مؤلف: جناس نام

بیت ۱: سبیل / سلسله - ارغوان: استعاره از زلف و صورت / خداد - بخداد: وجود - قرار داد: جناس نام

بیت ۲: لعل: استعاره از لب

بیت ۳: مهر: استعاره از عشق - مهر + مهر: جناس ناقص - جبین - بین: جناس ناقص

بیت ۴: سیر: جناس ناقص صریح - دیر: سیر و راضی: تشخیص

۳۳- آرایه‌های مقابل همه ابیات درست است؛ به جز:

قلب: دل
قلب: سکه قلبی
جناس: تام

۱) اگر او به قصد جانم کمر جفا ببندد
۲) شور دریای جهان وقت مرا شوریده داشت
۳) من قلب و لسانم به وفاداری و صحبت
۴) دانی قیامت از چه ندارد سر قیام

۳۴- در کدام ابیات «تشبیه، جناس و ایهام» وجود دارد؟

الف: در آی از درم ای آرزوی دل که بر آنم
ب: می‌زند پروانه سلطان عشقت آتشی
ج: جان فشانیم بر آن خسرو شیرین حرکات
د: بر دست گیر ساغر و انگار روزگار

ه: گاه آن است که در آب سرافشان گردیم

۳۵- سروده زیر به کدام آرایه‌های ادبی آراسته شده است؟

«باری است سر بر دوش من خواهم فکندن بار من»

۱) تشبیه - استعاره - ایهام - جناس تام

۲) تشبیه - جناس ناقص - تکرار - حسن آمیزی

۳) جناس تام - اغراق - ایهام - تناسب - اشتقاق

۳۶- آرایه‌های «اشتقاق، ایهام، جناس، تشبیه و تمثیل» به ترتیب، در کدام ابیات یافت می‌شود؟

الف: لب شکرشکنت رونق کوثر بشکست

ب: چشم از فراق روی تو در گریه تا به کی

ج: بی‌پرده گشت راز من ای ماه خرگهی

د: توبه نتوان کرد از می تا شراب ناب هست

ه: غیر از لب کم‌حرف تو ساقی نشنیدم

۱) «ج» - «ه» - «ب» - «د» - «الف»

۲) «ج» - «ه» - «ب» - «د» - «الف»

۳۷- در کدام بیت «ذوقافیتین» به چشم می‌خورد و در بحر «هزج» سروده شده است؟

۱) منه دل بر جهان کاین سرد ناکس

۲) نه نیروی صبرم نه جای ستیز

۳) هم از گنجینه جودش ستانند

۴) نفس بردار از این نای گلو تنگ

۳۸- قافیه کدام ابیات براساس قاعده «۲» آمده است و همچنین وزن آنها «دوری» است؟

الف: خوش آن زمان که رود جان بدان سرای فراخ

ب: با دوست مگو رازی هر چند امین باشد

ج: چون غم غم عشق تو بود زار توان بود

د: داغ دل عاشقان می‌پذیرد علاج

۱) «ب» - «ج»

۲) «الف» - «ج»

۳) «ب» - «د»

۴) «الف» - «د»

افاده اقتضایی

چه کنم که جان شیرین نکنم فدای جانم (تشخیص، ایهام)

از خطر کام نهنگ آرامگاهی شد مرا (ایهام تناسب، تشبیه)

و اینان همه قلابند که پیش تو لسانند (جناس تام، لفونشر)

در انتظار قامت رعنا می‌بود (حسن تعلیل، مجاز)

در انتظار قامت رعنا می‌بود (حسن تعلیل، مجاز)

که بر دو دیده روشن به مردمیت نشانم

در دلم کز پای تا سر شمع سان می‌سوزدم

تا چو فرهاد به جان باختن افسانه رویم

از سر گرفت بار دگر دور جام جم

تا به کی بی تو چو زلف تو پریشان گردیم

۳) «الف» - «ج» - «د»

۴) «ب» - «ج» - «د»

۵) «الف» - «ج» - «د»

۶) «الف» - «ج» - «د»

۷) «الف» - «ج» - «د»

۸) «الف» - «ج» - «د»

۹) «الف» - «ج» - «د»

۱۰) «الف» - «ج» - «د»

۱۱) «الف» - «ج» - «د»

۱۲) «الف» - «ج» - «د»

۱۳) «الف» - «ج» - «د»

۱۴) «الف» - «ج» - «د»

۱۵) «الف» - «ج» - «د»

۱۶) «الف» - «ج» - «د»

۱۷) «الف» - «ج» - «د»

۱۸) «الف» - «ج» - «د»

۱۹) «الف» - «ج» - «د»

۲۰) «الف» - «ج» - «د»

۲۱) «الف» - «ج» - «د»

۲۲) «الف» - «ج» - «د»

۲۳) «الف» - «ج» - «د»

۲۴) «الف» - «ج» - «د»

۲۵) «الف» - «ج» - «د»

۲۶) «الف» - «ج» - «د»

۲۷) «الف» - «ج» - «د»

۲۸) «الف» - «ج» - «د»

۲۹) «الف» - «ج» - «د»

۳۰) «الف» - «ج» - «د»

شیرین ایهام ندارد

شعر در معنای صدم

با لام در معنای صفا

تناب دارد

سر صبری دانش

مجاز از اندریم

الر معشوقا را به دید

حشم تبیه شیم معال

غلط می‌شود

صراح ندیده

بی تحریری را

زلف مشوش

معنی

باری چو باری می‌کشم بر دوش هم بار شما

جناس ناقص: باری - بار

باروش در گزینیه قابل

حل اهرت

برری لب معشوق به نور

تشبیه تفصیل

تمثیل

تمثیل

تمثیل

تمثیل

تمثیل

تمثیل

تمثیل

تمثیل

تمثیل

تمثیل

تمثیل

تمثیل

تمثیل

تمثیل

تمثیل

تمثیل

تمثیل

تمثیل

تمثیل

۳۹- تقطیع هجایی همه سروده‌ها با توجه به اختیارات شاعری درست است؛ به جز:

- (۱) من از آبشخور غوکان بدآواز می‌آیم
(۲) بخوان به نام گل سرخ در صحاری شب
(۳) اینجا دهان کیست که می‌سوزد از کلام
(۴) غفلت پاکی بود که صدایم می‌زد
- طراح کلاماً اشتباه کرده. هر دو کلمه غلط هستند
- مفاعیلن ۴× ← ✓
مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن
مفعول فاعله مفاعیلن مفاعیلن
مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن
مفعول فاعله مفاعیلن مفاعیلن

۴۰- وزن کدام مورد با سروده زیر یکسان است؟

- «نه رغبتش به سایه آن کاج ماندن است / نه طاقتش به رستن از آن جای دل‌شکن»
(۱) بنیادهای سوخته از دور / ابری به روی ساحل مهجور
(۲) چندین چه کنی مرا ستیزه / بس نیست مرا غم زمانه؟

مفعول فاعله مفاعیلن فاعله
مفعول فاعله مفاعیلن فاعله
مفعول فاعله مفاعیلن فاعله
مفعول فاعله مفاعیلن فاعله

۳۱- وزن عروضی کدام سروده در مقابل آن نادرست آمده است؟

- (۱) فلک معادله بر هم نزد اگر کم کرد
(۲) می‌کنم الفبا را روی لوحه سنگی
(۳) یک بار دیگر عشق یک بار دیگر تو
(۴) زیبا و رنگین و روشن تصویر خوش‌باوری بود
- مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن
مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن
مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن
مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

۴۲- رباعی زیر «فاقد» کدام اختیار شاعری است؟

- «مردان رهش میل به هستی نکنند
آنجا که مجردان حق می‌نوشند»
(۱) سه قلب - یک ابدال
(۲) بلند تلفظ کردن هجای پایانی - یک ابدال
(۳) بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه - سه قلب
(۴) کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند - سه قلب
- خودبینی و خویش‌پرستی نکنند
خمخانه تهی کنند و مستی نکنند
- مفعول فاعله مفاعیلن مفاعیلن
مفعول فاعله مفاعیلن مفاعیلن
مفعول فاعله مفاعیلن مفاعیلن
مفعول فاعله مفاعیلن مفاعیلن

۴۳- در کدام مورد اختیار شاعری ابیات زیر به ترتیب، درست آمده است؟

- خامشی گواه بین تنگ‌دهان کیست او
دعوی عشق و وصل هم تا ز سگان کیست او
او رود از نهان نهان گنج روان کیست او
کشت مرا دلش به کین هست لبش گوا برین
سینه خاقانی و غم تا نزنند ز وصل دم
شیفتگان یگان یگان مست لبش زمان زمان
(۱) بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه - قلب - ابدال
(۲) بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه - ابدال - حذف همزه
(۳) کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند - قلب - حذف همزه
(۴) قلب - کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند - بلند تلفظ کردن هجای پایانی
- قلب
قلب
قلب
قلب

۴۴- کدام مصراع‌ها، به ترتیب، در بحر «رمل مثنی‌محدوف» و «مقارب مثنی‌سالم» سروده شده است؟

- (۱) (چون همایم سایه‌ای بر سر فکن)، (خط ماهرویان چو مشک تتاری)
(۲) (باد گل‌ها را پریشان می‌کند هر صبحدم)، (تو آتش به‌خی درزن و درگذر)
(۳) (هم‌چنان ناپخته باشد هر که بر آتش نجوشد)، (یکی پند پیرانه بشنو ز سعدی)
(۴) (صبحم از مشرق برآمد باد نوروز از یمین)، (چو دل با خدای است خلوت‌نشینی)
- رمل مثنی‌محدوف :
مقارب مثنی‌سالم
مفعول فاعله مفاعیلن مفاعیلن
مفعول فاعله مفاعیلن مفاعیلن
مفعول فاعله مفاعیلن مفاعیلن
مفعول فاعله مفاعیلن مفاعیلن

۴۵- همه موارد در ابیات زیر یافت می شود؛ به جز:

«شرم نگذارد که گویم من کی ام فرهاد کیست»

هر که را بینی دم از آموزگاری می زند

ورنه می گفتم میان ما دو تن استاد کیست

چون حریفان جمله شاگردند پس استاد کیست

(۱) ابیات با «مجنون که به دیوانه گری شهره شهر است / در دشت جنون همسفر عاقل ما بود» تناسب مفهومی دارد. ✓

(۲) اختیارات شاعری حذف همزه، تغییر کمیت مصوت ها و بلند تلفظ کردن هجای پایانی در ابیات یافت می شود. ✓

(۳) حرف روی در سروده «د» است و آرایه های «جناس»، استعاره مکنیه، تلمیح و تضاد در ابیات می توان یافت. ✓

(۴) ابیات در بحر رمل مثنی محذوف سروده شده است و قافیه ابیات براساس قاعده «۲» آمده است. ✓

۴۶- از کدام بیت مفهوم «من اول روز دانستم که با شیرین در افتادم / که چون فرهاد باید شست دست از جان شیرینم» دریافت می شود؟

(۱) گر به صد منزل فراق افتد میان ما و دوست

(۲) نمی توانم بی او نشست یک ساعت

(۳) تا جان بود از مهر رخس برنکنم دل ✓

(۴) کوهکن تا به دل اندیشه شیرین دارد

۴۷- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات تفاوت دارد؟

(۱) ز تاب آتش دوری شدم غرق غرق چون گل

(۲) سپیده دم که صبا بر چمن گذر می کرد

(۳) نسیم باد صبا جان من فدای تو باد

(۴) گرت ز غیرت بلبل خبر بود چو صبا ✓

۴۸- کدام سروده با بیت زیر، تناسب معنایی دارد؟

«ذره ناچیز ما بر گردن همت گرفت / آدمی گر خون بگیرد از گران باری رواست» ✓

(۲) گرچه به دوش دارم بار امانت از پیش

(۳) بار سنگین امانت را به دوش افکنده ایم

(۴) آن گنج امانت نام آیین جهاننداری است

بار سنگین امانت را که گردون بر نتافت

کآنچه نتوانست بردن آسمان بر دوش اوست

سربار خویش کردم باری هم از امانی

از فضولی زیر این بار گران افتاده ایم

گنجور زمین باید جبریل امین باشد

۴۹- مفهوم «چون شبنم افتاده بدم پیش آفتاب / مهرم به جان رسید و به عیوق بردم» از کدام بیت دریافت می شود؟

به لب تشنه خورشید رسید آخر کار

ذره ای بر سر کشد رطل گران آفتاب

ذره ناچیز را خورشید سیمیا کرد عشق ✓

به خون رنگین نکردم تا چو شبنم بستر خود را

(۱) گرچه از چهره گل شبنم ما دور افتاد

(۲) در خرابات محبت شیشه بی ظرف نیست

(۳) ریخت دریا در گریبان قطره کم ظرف را ✓

(۴) نیامد مهر تابان بر سر بالین من «صائب»

۵۰- ابیات هم مفهوم کدامند؟

الف: عشق روزی که قرار از دل پروانه ربود

ب: این که گاهی می زدم بر آب و آتش خویش را

ج: ز شمع استادگی زیباست از پروانه جان بازی

د: فروغ شمع از آن گرد سر پروانه می گردد

هـ: در ره همت نباید بود شیدا کم ز شمع

رعشه افتاد به سر پنجه گیرایی شمع

روشنی در کار مردم بود مقصودم چو شمع ✓

ز عاشق بی خودی خوش باشد از جانانه خودداری

که از خاکستر خود ریخت رنگ خانه خود را

کز برای دیگران سوزد سراپا خویش را ✓

(۱) «الف» و «ج»

(۲) «ب» و «د»

(۳) «الف» و «ه»

(۴) «ب» و «ه»

تلاش برای نوربخشیدن و دلیران همانند شمع

سوال اول دارد

تا مید بر قرب
در راه معشوق

۳ بیت اول
باد صبا خبر رسان
است

قدرت خجسته عشق